Autor Guste Santini
Srijeda, 01 Svibanj 2002 10:40

Svi čestitaju radnicima. To je i normalno. Razumije se samo po sebi. Konačno Praznik rada je dan kada radu kao svjesnoj ljudskoj aktivnosti ukazujemo svu pažnju. Čestitke nemaju nikakve uzročno-posljedične veze sa prestojećim izborima. Ili ipak imaju. Vlada ističe kako je došlo to točke infleksije. Predsjednik države ističe nužnost snažnog zaokreta kako bi svi ljudi imali pravo na rad. Predsjednik Sabora će se tek obratiti radnicima. Zašto ne i seljacima. I oni su radnici.

Nitko ne spominje ljude koji nisu u stanju da dosegnu status radnika. Njih je sve više. Priče kako će se zaustaviti nezaposlenost ostaju samo priče. I Vlada priznaje da problem nezaposlenosti ostaje temeljni kamen kušnje. Na izborima ćemo vidjeti što građani o svemu misle.

Nekada u samoupravnom sistemu zahtjevalo se da: "rad i rezultati rada određuju položaj radnika u udruženom radu". Svi su željeli a želja se nije mogla ostvariti. Boljševizacija samoupravnog sistema okoštala je sistem do te mjere da je Sindikat (neuspješno) pristupo mjerilima o sticanju i raspodjeli dijela dohotka na osobne dohotke. Zvuči učeno ali osim dodatne birokratizacije (okoštavanja) sistema drugog sadržaja izrečeno, na žalost radničke klase, nije imalo. Ne rješavajući problem cijene društvenog kapitala sve je - i ništa nije - bilo moguće.

Ante Marković je problem rješio realnom kamatnom stopom i time doveo činilac rad u svoju suprotnost. Tržište je, na koje su se svi zaklinjali, startalo. Kako, gdje i kako radikalno tek je akademsko pitanje budućim analitičarima?

Slovenci su pragmatično postupili i ostvarili velik rezultat. Hrvatska je u pogledu privrednog sistema u inferiornijem položaju u odnosu na prethodni samoupravni sistem. Resursi za rekonstrukciju sistema su više nego nedostatni. Vladi nije lako. Vladi će biti potrebno puno mudrosti da "izađe iz vječnog šaha". Za sada rezultat partije je remi. Treba žrtvovati kvalitetu da bi se dobila nova kombinacija. Pitanje je da li šestorka za to ima snage.

Prema tome, **čestitam Praznik rada svim radnicima koji bi radili jer je to smisao Prvog svibnja. Uz čestitku želim uputiti apel vlasti da primjereno Koncepciji i strategiji razvoja definira kako će nezaposleni postati zaposleni. Vlada mora posegnuti za "mačem" kako bi presjekla Gordijski čvor. U protivnom nezaposlenih će biti još više. I na kraju zamolba: dragi zaposleni ostavite u Maksimiru grah nezaposlenima kako bi pokazali uzajamnu solidarnost. Unaprijed vam hvala.**

Tekst koji ste pročitali dragi čitoče predstavlja moje prošlogodišnje promišljanje. Ponavljam ga kako bi pokazao koliko je danas stanje složenije nego što je to bilo prošlog prvog svibnja. Ipak nam govore kako je bolje. "Predstava", kako je neki nazivaju, će ove godine biti u znaku upozorenja vlasti da se stvari više ne mogu tolerirati. Mi uvijek moramo nešto "zategnuti" da bi se o tome potom raspravljalo i potom donijele ishitrene odluke.

Rad je objektivno u nepovoljnom položaju koji mu određuje kapital odnos. Kapital odnos u Aziji, Africi i Južnoj Americi plaća dnevno nadnicu jedan dolar (1$). To je globalizacija kada ste nerazvijeni. To je stvaranje socijalne bombe kako sam napisao 13. rujna 2001. godine.

Sindikati, s druge pak strane, nikako da se povežu da donesu svoju "platformu" imajući u vidu svekolike odnose u društvu i svoju viziju budućnosti. Ljudi koji promišljaju o budućnosti Zemlje u uvjetima kapital odnosa znaju da se radu nema ništa dobrog dogoditi. Stupanj ovisnosti u Hrvatskoj koji definira kapital odnos stanje čini dramatičnim. Tek spoznaja gdje jesmo i gdje želimo ići može nam biti tek prvi korak za boljitak. Ako se nastavi ovako stvari će se i dalje pogoršavati na štetu radnika.

U samoupravnom sistemu rad je bio pretpostavljen kapitalu i nije bilo dobro. Jednako tako nije dobro ni kada je odnos obrnut. U prvom slučaju radilo se o neracionalnom trošenju oskudnih resursa. U drugom slučaju radi se o produkciji socijale bombe. Na ovim prostorima "samo klatno vječno jest".